

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Tekijät **Asta Wahlgrén, Tomi Guttorm, Emma Kokkonen, Joonas Mikkilä, Hanna Väättäinen ja Mira Huusko** Seinäjoen ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) **Vesa Vuolio, Elina Varamäki, Tuija Vasikkaniemi ja Johanna Säilä-Jokinen**

Auditointivuosi **2022**, Karvin julkaisu **2:2022**

Kieli **Suomi**

ISBN **978-952-206-678-7 pdf**

2.1 Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden johtaminen

- Korkeakoulun itsearviointi

SeAMKin strategia painottaa menestystä yhdessä maakunnan kanssa

SeAMKin strategian 2020–2024 työnimi Kokoaan suurempi ja entistä verkottuneempi SeAMK tarkoittaa, että SeAMK on entistä vaikuttavampi ja tuloksekkaampi korkeakoulu ja tekee entistä tiiviimpää yhteistyötä alueen yritysten ja yhteisöjen sekä muiden korkeakoulujen kanssa. Strategiassa todetaan, että Etelä-Pohjanmaan tulevaisuus ja menestys kulkevat käsi kädessä korkeakoulun ja työelämän yhteistyön kanssa. SeAMKin missiona on vahvistaa Etelä-Pohjanmaan kehitystä, kansainvälistymistä ja hyvinvointia kouluttamalla tulevaisuuden osaajia sekä tuottamalla työelämää uudistavaa soveltavaa tutkimusta. Edelleen SeAMKin visiona on Kansainvälinen, yrittäjähenkinen SeAMK – paras korkeakoulu opiskelijalle. Paras korkeakoulu -mittareina käytetään valmistuneiden opiskelutyytyväisyyttä ja työllistymistä, joista opiskelijatyytyväisyydessä tavoitteena on olla Suomen paras ja työllistymisessä kolmen parhaan joukossa. SeAMKin ohjaavin asiakirja on SeAMKin strategia sekä OKM:n toimintaa ohjaavat asiakirjat. Lisäksi toimintaa ohjaavat Etelä-Pohjanmaan alueen maakuntasuunnitelma ja -ohjelma, älykkään erikoistumisen strategia sekä Etelä-Pohjanmaan korkeakoulustrategia.

Avainkumppanuus- ja maakuntakorkeakoulukonseptit sekä laaja

osallistuminen varmistavat tiiviin vuorovaikutuksen

SeAMKin näkemys yhteiskunnallisesta vuorovaikutuksesta ja vaikuttavuudesta perustuu Arene ry:n ja UNIFIn raporttiin [Vaikuttavuus syntyy vuorovaikutuksesta](#). Yhteiskunnallista vuorovaikutusta ja sidossuhteita johtavat rehtori ja vararehtori yhdessä muun johtoryhmän sekä hallituksen kanssa. SeAMKin asiantuntijat toimivat oman maakunnan keskeisissä osaamis- ja kehittämisverkostoissa osallistuen laaja-alaisesti mm. maakuntastrategian erilaisten kehittämisohjelmien työstämiseen.

SeAMKilla on vuodesta 2015 lähtien ollut 17 avainkumppania. Kussakin kumppanuussuhteessa on SeAMKin puolelta nimetty kumppanuusvastaava ja avainkumppanin puolelta yhteyshenkilö. Konseptilla tarjotaan avainkumppaneille helppoa ja palvelevaa lähestymistä yhden luukun periaatteella sekä ensikäden mahdollisuuksia vaikuttaa SeAMKin kehittämiseen ja kehittymiseen. Maakuntakorkeakoulu toimii vakinaistettuna viidellä seutukunnalla tarjoten lähipalvelun alueen yrityksille SeAMKin koulutus- ja TKI-palvelujen välittämiseen yritysten tarpeiden mukaisesti.

SeAMKin aluevaikuttavuus on monipuolista ja sitä seurataan monilla mittareilla

Seinäjoen ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuus on merkittävää monella osa-alueella. Merkittävin yksittäinen aluevaikuttavuuden mittari on valmistuneiden määrä ja heidän sijoittumisensa Etelä-Pohjanmaan maakuntaan. Tähän mennessä SeAMKista on valmistunut yli 18 000 tutkinnon suorittanutta, ja heistä yli puolet sijoittuu töihin Etelä-Pohjanmaalle. Olemme myös yritysten kehittäjäkumppani. Tämä toteutuu TKI-toiminnan, maksullisen palvelutoiminnan, jatkuvan oppimisen, opiskelijaprojektien, opinnäytteiden ja harjoittelujen muodossa. Valmistuneiden ja alueelle työllistymisen lisäksi aluevaikuttavuutta mitataan myös seuraavilla tunnusluvuilla: yrittäjiksi ryhtyneet, harjoittelujen ja opinnäytteiden määrä, TKI-volyymi ja hankkeiden sekä maksullisten palvelutoimeksiantojen määrä, julkaisut ja verotulot alueelle.

Tehtävämme on myös kansainvälistää maakuntaa. Tämä tapahtuu kansainvälisten tutkinto-ohjelmien kehittämisen ja niihin rekrytoitavien kansainvälisten opiskelijoiden myötä sekä palkkaamalla lisää kansainvälisiä asiantuntijoita ja osallistumalla kasvavassa määrin kansainvälisiin TKI-hankkeisiin.

SeAMK teetätti Helsingin yliopiston Ruralia-insituutilla [selvityksen SeAMKin aluetaloudellisista vaikutuksista](#) 25 toimintavuotensa aikana. Selvitys osoitti, että SeAMKin vaikutus Etelä-Pohjanmaan talouteen on noussut noin 0,4 prosentista noin 3,2 prosenttiin maakunnan BKT:stä vuosien 1996 ja 2016 välillä. SeAMKilla on ollut myös vahva vaikutus maakunnan työllisyyteen: vuonna 1996 vaikutus oli noin 0,5 prosenttia maakunnan työllisistä ja vuoteen 2016 mennessä noin 3,7 prosenttia.

Muista ammattikorkeakouluista poiketen SeAMK hallinnoi Pohjanmaan sosiaalialan

osaamiskeskus SoNET BOTNIAa. Osaamiskeskus toimii kolmen pohjalaisen maakunnan alueella, ja sen palveluksessa aloitti myös vuoden 2021 alussa sosiaaliasiamies.

SeAMKin uudessa strategiassa painottuu myös Open Campus -konsepti. Yhteistyö on tiivistä myös toisen asteen ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden kanssa SeAMKin tarjotessa niille mm. väyläopintoja ammattikorkeakouluun.

SeAMK mittaa sidosryhmän keskuudessa luottamusta ja mainettaan Luottamus & Maine -kyselyllä. Lisäksi ulkoisille asiakastoimeksiannoille on käytössä NPS-suosittelemittari. TKI-hankkeiden päätyttyä hankkeissa arvioidaan hankkeiden vaikuttavuutta etukäteen määritellyn viitekehyksen mukaisesti.

Toimintaympäristön muutoksia analysoidaan

Strategian uudistamisen ja päivittämisen yhteydessä tehdään laajempaa toimintaympäristön analysointia. SeAMK on mukana Etelä-Pohjanmaan liiton Tulevaisuustyöryhmässä, joka samalla toimii maakunnan ennakointiryhmänä. Toimintaympäristön muutoksia analysoidaan myös tutkinto-ohjelmien pyöreän pöydän neuvotteluissa ja neuvottelukunnissa, joissa varmistetaan työelämän näkemys opetussuunnitelmien ja koulutuksen kehittämisessä. Vuosittain SeAMKissa on käynnissä noin 115 TKI-hanketta, joissa analysoidaan myös toimintaympäristön muutoksia. Näihin osallistuu satoja yrityksiä. Hankkeista 28 on kansainvälisiä, jolloin niihin liittyvät kansainväliset kumppanit ja kansainvälinen rahoitus. Hankkeet ovat myös keskeinen tapa opettajille ja TKI-asiantuntijoille oppia ja kehittää uusia asioita ja viedä niitä opetukseen. SeAMK mahdollistaa henkilökunnalle myös palkalliset työelämäjaksot, jotka mahdollistavat perehtymisen käytännön työelämään ja siellä tapahtuviin muutoksiin. Myös tieteellisiä jatkotutkintoja tuetaan SeAMKin henkilöstön kehittämisrahastosta.

Vahvuudet

- Vahva strategialähtöisyys kaikessa toiminnassa ja kehittämisessä
- Laaja osallistuminen maakunnalliseen kehittämistyöhön ja merkittävä rooli maakunnan kehittämisessä
- Avainkumppanuuskonsepti
- Maakuntakorkeakoulukonsepti

Kehittämiskohteet

- CRM-järjestelmän kattavuuden kehittäminen ja systemaattisempi hyödyntäminen
- Vaikuttavuuden arvioinnin menetelmien ja systemaattisuuden kehittäminen
- Aktiivisempi yhteydenpito yrityksiin hankkeiden päättymisen jälkeen (ns. hankkeiden jälkihoito)

2.1 Yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden johtaminen

- Auditointiryhmän arvio

Järjestelmällinen johtaminen luo perustan SeAMKin yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle

SeAMK on vahvasti ja pitkäjänteisesti sitoutunut aluekehittämiseen ja elinkeinorakenteen uudistamiseen. Tämä ilmenee korkeakoulun strategisena tavoitteena yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden kasvattamiseksi koko maakunnan laajuudella ja sen olennaiset sidos- ja kohderyhmät huomioiden.

SeAMKin johtamisjärjestelmä tukee aluekehittämistyötä asettamalla korkeakoulun toiminnalle selkeät, mutta riittävän kunnianhimoiset tavoitteet, jotka pohjautuvat maakunnan keskeisiin strategia-asiakirjoihin ja niiden painopisteisiin. Esimerkkeinä jaetuista painopisteistä ovat maakunnan kansainvälistäminen sekä pk-yritysvaltaisen elinkeinoelämän digitalisaation ja omistajanvaihdosten edistäminen.

Aineiston ja haastattelujen perusteella SeAMK on maakunnan työ- ja elinkeinoelämän pulssilla ja reagoi ketterästi niin yksityiseltä kuin julkiselta sektorilta tuleviin osaamis- ja kehittämistarpeisiin. SeAMK tekee myös läheistä yhteistyötä alueen toisen asteen oppilaitosten kanssa, mistä viimeaikaisena esimerkkinä on väyläopintomahdollisuuden rakentaminen. Väyläopinnot ovat yksi keino yrittää varmistaa, että alueen nuoret siirtyvät sujuvasti korkea-asteen opintoihin ja jäävät kotimaakuntaansa.

SeAMK seuraa monipuolisesti toimintansa tuloksia

SeAMKin johtamisjärjestelmään kuuluvat toimintasuunnitelmat ja kehittämisohjelmat, jotka toimeenpanevat strategiassa asetettuja tavoitteita. SeAMKin määrälliset tavoitteet kattavat koulutustoiminnan suoritteet, TKI-toiminnan euromäärän, julkaisumäärät sekä opiskelijatytyväisyyden. Lisäksi korkeakoulu on asettanut itselleen laadullisia tavoitteita, kuten menestyminen yhdessä maakunnan ja muiden yhteistyökumppanien kanssa.

SeAMKin johto ja muu organisaatio seuraavat tavoitteiden toteutumista kattavalla mittaristolla, joihin kuuluu yli 20 tulosindikaattoria. Yhtenä mittarina on valmistuneiden sijoittuminen alueen työ- ja elinkeinoelämään, mukaan lukien yrittäjäksi ryhtyneet. Tässä korkeakoulu on tilastojen mukaan onnistunut vähintäänkin hyvin. SeAMK pyrkii myös jatkuvasti parantamaan toimintansa vaikuttavuuden arviointia ja sen systemaattisuutta. Tästä viimeaikaisena esimerkkinä on NPS-asiakastytyväisyyskyselyn käyttöönotto. SeAMKin teettämä selvitys vahvistaa käsitystä korkeakoulun tuottamista pitkän aikavälin positiivisista vaikutuksista alueen talous- ja työllisyyskehitykseen.

SeAMK analysoi pitkäjänteisesti, laajasti ja säännöllisesti toimintaympäristönsä muutosta

SeAMK analysoi oman toimintansa lisäksi laajasti myös toimintaympäristönsä muutoksia. SeAMK tekee analyysiä alueellisesti ja valtakunnallisesti sekä eri toimi- ja koulutusaloilla. Korkeakoulu osallistuu aktiivisesti alueen keskeisiin toimintaympäristöä analysoiviin ja ennakointia tekeviin elimiin, kuten maakunnan Tulevaisuustyöryhmään. Näistä saatavaa tietoa SeAMK täydentää omilla analyyseillaan, joita se tekee erityisesti TKI-hankkeiden yhteydessä ja avainkumppaneiden, kuten Etelä-Pohjanmaan Yrittäjien ja Etelä-Pohjanmaan Kauppakamarin, verkostoja hyödyntäen.

Analyysityöstä syntyy kattavasti informaatiota, mitä etenkin korkeakoulun johto ja keskijohto sekä TKI-henkilöstö käyttävät toimintansa suuntaamiseen. SeAMKin opetushenkilöstön haastattelun perusteella analyysien tuottamaa tietoa voitaisiin hyödyntää enemmän myös opetuksen vuosisuunnittelussa sekä opetushenkilöstön kehityskeskusteluissa.

Yksityiskohtainen laatujärjestelmä, ajan tasalla oleva johto ja sitoutuneet aluetoimijat auttavat SeAMKia onnistumaan tehtävässään

Vuorovaikutuksen ja vaikuttavuuden johtamista edesauttaa SeAMKin laatujärjestelmä, joka on tarkasti määritelty, arjen toimintaa ohjaava ja toiminnan kehittämistä tukeva. Maakunnan keskeisten työ- ja elinkeinoelämän toimijoiden sekä julkishallinnon luottamus- ja virkajohdon auditointihaastatteluissa osoittama sitoutuneisuus SeAMKin toiminnan edistämiseen auttaa korkeakoulua onnistumaan tehtävissään.

SeAMKin hallitus ja toimiva johto ovat yhdessä korkeakoulun kokonaisstrategian ja johtamisjärjestelmän ankkureita. Hallituksen ja johdon jakama näkemys strategiasta on haastatteluiden perusteella kirkas ja yhtenäinen sekä maakunnan työ- ja elinkeinoelämän tarpeet tunnistava. Raportointia on kehitetty hallituksen koko toiminnan ajan. Hallituksen henkilöstö- ja opiskelijaedustajat katsovat hallitustyöskentelyn tarjoavan mahdollisuuksia vaikuttaa korkeakoulun toimintaan.

SeAMKin erinomaiset toimintamallit vahvistavat maakunnan elinvoimaa

SeAMKilla on näyttöä aluevaikuttamista tukevien hyvien toimintamallien pitkäjänteisestä, tuloksellisesta ja asiakkaiden tarpeet huomioivasta kehittämistyöstä. Maakuntakorkeakoulu, avainkumppanuusmalli, omistajanvaihdosten edistämisen ekosysteemi sekä Digital Factory ja tätä laajentava Digital Innovation Hub ovat toimintamalleja, jotka lisäävät korkeakoulun vaikuttavuutta ja vastaavat laajemmin maakunnan strategisiin tavoitteisiin. SeAMKin on hyvä varmistaa, että näiden toimintamallien jatkuvuus ei ole riippuvaista yksittäisistä henkilöistä tai rahoituskanavista. Käytössä oleva laatujärjestelmä ja asiakashallintatyökalut tarjoavat tähän hyviä varmistuskeinoja.

Osana toimintamallien tulevaa kehittämistyötä SeAMKin kannattaa varata avainhenkilöidensä aikaa toimintamallien esittelyyn niin koti- kuin ulkomaisilla korkeakoulukentillä. Hyvien käytänteiden systemaattinen jakaminen hyödyttää myös SeAMKia itseään, kun esittelyn yhteydessä saadut ideat otetaan mukaan oman toiminnan jatkokehittämisessä. Myös EU-tasolta tulevat uudet digivihreän siirtymän kehittämisresurssit kannattaa hyödyntää täysimääräisesti vaikuttavuuden ja verkottuneisuuden kasvattamiseen. Näin SeAMK onkin jo tehnyt Digital Innovation Hub -toimintamallin kohdalla.

Toimintamallit ovat itsessään myös oivia tutkimuskohteita, joihin syventyminen tarjoaa korkeakoululle kaivattua lisäyötettä mallien kehittämiseen. SeAMKin kannattaakin aktiivisesti ja rahoitusmallia hyödyntäen tarjota toimintamalleja eri tieteenalojen tutkimusaiheiksi.